pismo codzienne

Ner 45.

Orzeł Biały i Pogoń

Prenumerata w Warszawie kosztuje miesięcznie złp. 3 kwartalnie zł. pol. 9; — Na prowincyi zaś z pocztą zł. 12 Ner pojedynczy gr. 5.

Pismo to wychodzi codziennie o godzinie 8 rano; u razie ważnych wiadomości wychodzi 2gi Numer popołudniu.

WTOREK dnia 16 Sierpnia 1831 roku o godz. 8 rano.

POSIEDZENIE IZBY POSELSKIÉJ.

z d. 13 Sierpnia 1831 r. o godz. 7 w wieczór.

Na tym posiedzeniu Kommissje Sejmowe wniosły projekt następujący:

IZBA SENATORSKA I IZBA POSELSKA.

Na przedstawienie Kommissji Sejmowych i powysłuchaniu tychże uchwaliły i uchwalają co następuje

Art. 1. Mianowanie Naczelnego Wodza i odwołanie jego należyć ma od tąd do atrybucji Rządu Narodowego.

Art. 2. Wódz Naczelny przestaje bydź Członkiem Rządu Narodowego.

Art. 3. Wszelkie inne artybucje Wodza Naczelnego uchwałą Sejmową z dnia 24 Stycznia r. b. objęte, zostawują się w swéj nienaruszonéj mocy, o ile przez niniejszą uchwałę lub następne prawa Sejmowe zmienione niezostaną.

Art. 4. Wykonanie niniejszéj uchwały poleca się Rządowi Narodowemu.

Po długich dyskussyach najwięcéj w tém względzie kto ma Wodza wybierać Sejm i czyli Rząd Narodowy wszczętych, projekt większością głosów utrzymał się.

POSIEDZENIE IZBY SENATORSKIÉJ

z dnia 14 Sierpnia 1831. r. o godz. 8 rano.

Na tém posiedzeniu wniesiono projekt dnia poprzedzającego w Izbie poselskiéj przyjęty o attrybucjach i wybieraniu Naczelnego Wodza: podobnież zajęła uwagę téj Izby materya kto ma Wodza nominować. Kasztelan Wężyk w pokilkakroć zabieranych głosach obstawał aby to do Sejmu należało, przeciwnie Wojewoda Ostrowski, Nakwaski i Kasztelan Lewiński utrzymywali żeby to zostawić Rządowi Narodowemu: a to szczególniéj z następujących powodów: że Rząd Narodowy jest wstanie o wszystkim z łatwością się przekonać, nie tak jak Sejm który musi z grona swego aż wysyłać delegacje: że Rząd Narodowy w jednéj godzinie może sobie w tym względzie poradzić: że kiedy uchylamy Wodza z Rządu, a zatém i nominacją jego musiemy Rządowi zostawić— że z teorji Rządów konstytcjinych wypływa aby Rząd sam Wodzów wybierał i właśnie się tak wszędzie dzieje:— że gdyby Sejm zachował sobie władzę wybierania Wodza, wystawiałby wojsko przy każdém podobném zdarzeniu najpewien gatunek sejmikowania, gdy wojsko powinno walczyć nie radzić: etc. Z powodu tych uwag i innych wielu projekt się utrzymał i w prawo zamieniony został.

Natychmiast ta uchwała obu Izb przesłaną została do Rządu Narodowego, wskutek któréj Rząd Narodowy wybrał na Wodza Siły Zbrojnéj Narodowéj podobno Jenerała Prądzyńskiego.

Oddrukowaną i rozrzuconą została po Warszawie Broszurka, pod tytułem: *Zagadnienia śpiesznego wyjaśnienia i rozwiązania, a następnie przedsięwzięcia zaradczych środków dla dobra i zbawienia Ojczyzny wymagające.*

Zagadnienia te podobno są płodem Towarzystwa Patrjotycznego: gdy na niektóre z nich są łatwe odpowiedzi, a inne wrzeczy saméj potrzebują wyjaśnienia, inne wreszcie są dosyć szczególne; przeto je w całości tu umieszczamy:

1. Dla czego Jenerał Szembek, miłość wojska, zaufanie narodu posiadający, oddalony jest ze służby, bez wyjawienia dotąd powodów?
2. Dla czego Jenerał Umiński był usunięty? podobno miał być przykrym dla podwładnych, ale wszakże nikt o to się nie skarżył; oddalenia jego nie żądał? — a ogłoszenie Umińskiego tylko jakiś list za przyczynę wskazywało.
3. Dla czego Krukowiecki Jenerał usunięty? — wszakże jako Gubernator komenderujący w Warszawie, nie należąc do linji bojowéj nie mógłby w niczém sprzeciwiać się, ani mądrych planów paraliżować? — ale i tu znowu jakiś list był tego przyczyną?
4. Czemu Pułkownik Koss, znany z talentów wojennych i szlachetności charakteru, posiadający zaufanie w wojsku, odepchnięty od głównych działań, zostawiony bez awansu, i jakby wyraźnie prześladowany?
5. Co to ma znaczyć, że Pułkownik Alexander Oborski znakomity i waleczny Officer, aż do dymissji podać się musiał? a cały Korpus Officerów 7 Pułku Ułanów podał przeciw temu do pism odezwę czyli protestacją? pragnąc mieć na czele do boju Pułkownika Oborskiego?
6. Dla czego przybywający z Korpusu Dwernickiego nie zyskują łatwości w umieszczeniu? i dla czego Uchwała Sejmu co do uformowania, i zebrania na nowo tego Korpusu pod imieniem Dwernickiego dotąd nie wzięła skutku?
7. Chłapowski Szwagier Cesarzewicza, przysłany z Prus, przeskakuje stopnie, wyprzedza starszych i zasłużeńszych w awansie, obejmuje tak ważną komendę? co to ma znaczyć?
8. Dokładne urządzenie okopów na pradze zjednywało dla Pułkownika Kossa słusznie przynależną pochwałę, tém czasem inne osoby odebrały za to pochwały i nadgrody? dla czego to?
9. Prądzyński Jenerał, znany z swoich talentów i zdolności, usunięty od ważnych obowiązków Kwatermistrza Jeneralnego, w których był na swoiem miejscu, i zostawiony w Warszawie? dla czego? i poco? jeżeli urządzić fortyfikacje Warszawy, to każdy młody Officer potrafi, ale pomysły i plany bojowe muszą bydź skutkiem nietylko nauk ale i wprawy? Teraz znowu Prądzyńskiego przywołano?
10. Jenerał Dembiński Gubernatorem? co w tém za cel? jaki pożytek? Dembiński swojemu Korpusowi, a Korpus ten Dembińskiemu wzajemną przynosi sławę, czyli więc odjęcie takiego Dowodzcy i wysłanie tego korpusu do boju z innym Dowodzcą jest powiększeniem téj sławy? lub jéj przycmieniem? i czy więcéj ztąd dla kraju korzyści, że Dembiński Gubernatorem Warszawy?
11. Pułkownik Sierakowski, dotąd był pozostawiony bez awansu? prawda że na niego gniewał się Cesarzewicz Konstanty i skazał go na wygnanie, ale czyliż to miało mu do awansu przeszkadzać? czyliż wielu innych, godniejszych było od niego stopnia Jenerała?
12. Czemu Jankowski Jenerał zaraz nie był aresztowanym i pod Sąd Armji oddanym? co znaczy wymyślony z urojenia spisek, którego nietylko kłębka ale nawet i nitki jeszcze od półtora miesiąca wynaleść nie można? dla czego teraz po odłączeniu sprawy Jankowskiego przez Sąd nadzwyczajny, nie wyznaczono jeszcze Sądu Armji, i Jankowski z nowu bezkarnym pozostaje?
13. Co za przyczyna że dotąd są w głównym Sztabie osoby, które za czasów owéj zdradliwéj dyktatury, wielką grały rolą; a które teraz mają wielki wpływ na działania los Ojczyzny decydujące, chociaż napozór zdają się bydź małemi tylko figurami? jak równie są i takie które w Biórze Cesarzewicza zostając dzieliły jego władzę nieprawą? czyliż oni tak są potrzebni że zastąpieni bydź niemogą? i że gdyby ich usunąć to Ojczyzna upadnie?
14. Po co takie mnostwo Jenerałów? wszakże nasz Senat nie jest Petersburskim, żeby ich można odsyłać w Senatory? dla czego Jenerałowie nieczynni nie biorą dimissji? w obecnych chwilach kto niezdolny powinien ustąpić? i nie bydź próżnym ciężarem?
15. Czemu nie było i nie ma Rady wojennéj z Jenerałów zaufanie Narodu posiadających? wszakże to powagi Wodza niezmniejszy, a Naród uspokoi i większe w nim wzbudzi zaufanie?
16. Czemu przejście pod Nieszawą Moskalom dozwolone bez decyzyj Rady Wojennéj? a nawet urzędownie raportem zapewnione że nic będzie tamowaném? sami Moskale temu niedowierzali, ale i oni się przekonali że to była szczera prawda?
17. Dlaczego dozwolono zalanie nieprzyjacielem nietkniętych dotąd Województw? Czy Plan

wojowania Alexandra z Napoleonem, Alexandra Dzierżyciela (obszernych i więcéj pustych krajów, może bydź korzystnie zastosowanym w naszéj wojnie obecnie prowadzonéj w kraju tak szczupłym i już z żywności wycieńczonym?

18. Czemu Sztab główny, zamiast zajmowania się Sprawą najważniejszą obrony Ojczyzny, trudni się aresztowaniem Krępowieckiego, osoby prywatnéj cywilnéj i to bez słusznego powodu takiego, któryby Sprawę Narodu mógł interessować?

19. Co znaczą te rozkazy dzienne, na kształt Konstantynowskich? wykreślające z kontroll, udzielające Dymissją, za jakieś przyczyny? czemu tego Sądy nie wyrokują?

20. Czemu tak wielu Sztabsofficerów oddanych do dyspozycji Kommissji Rządowéj Wojny, nawet takich co się już odznaczyli? kto potém dowodzić będzie? czyli czekać mamy aż nam neutralne Prussy więcéj Chłapowskich przyślą?

21. Co znaczy tak łatwe znowu przyjęcie napowrót Umińskiego do czynnéj Armji? czyliż to zamknie usta dobrze myślącym przyjaciołom Umińskiego w Radzie, w Sejmie i w Narodzie? zdajesię że Sprawa Narodu więcéj ich obchodzi, niż osoba jednego przyjaciela, choćby nawet pokrzywdzonego?

22. Dla czego straciliśmy w Korpusach do Pruss weszłych kilkanaście tysięcy ludzi, z bronią z końmi i armatami, bez bitwy? kiedy tracąc toż samo w bitwie, nietylko o dwa razy tyle przynajmniéj zmniejszyłaby się siła nieprzyjaciela? ale nadto broń i armaty przy nas by zostały?

23. Jeżeli szczerze chciano dopomódz Litwie, dla czego od Maja nie pomyślano o dostarczeniu ammunicji korpusom tamże wyprawionym? a jak wieść niesie w tenczas dopiero ammunicja była wysłana kiedy już przejść niemogła?

24. Co to znaczy, że w bitwie z Gołowinem dobry początek? potem przerwanie raptowne? i koniec bez korzyści, wyjąwszy że Żołnierze płakali wydartego im zwycięztwa?

25. Wieść niesie, że Zaliwski z niewielkim oddziałém zajął Łowicz, porobił przykopy i okopy, i miał bronić przejścia Bzury? w skutek planów kazano mu ustąpić, potem weszli Moskale, i obwarowali się w tych samych okopach, kazano więc je zdobywać? po cóż tedy robić okopy dla Moskali? i czy Warszawskie okopy ten sam los ma spotkać?

26. Rzecz pewna, bo publicznie ogłoszona że była jakaś rozmowa Chrzanowskiego z Tilmanem czemu treść téj rozmowy nie jest objawiona? jaka przyczyna tego zatajenia? i dla czego wszysko tonie w przepaści systematu tajemniczności?

27. Czemu Praga, jedyna zapora przeciw wejściu nieprzyjaciela z prawego brzegu Wisły nadciągającego, jest tak zaniedbana, i wdowództwie i w urządzeniu straży i obrony? gdy Moskale już się pod Grochowem pokazują?

28. Co znaczy w ogólności? i jakie korzyści przynosić ma? ta ciągła nieczynność i stagnacja wojska? widoczne straty przynosząca? i równie ogólnym życzeniom Narodu, jak i upragnionéj żądzy boju w Żołnierzach przeciwna?

29. Czemu Rząd Narodowy nie działa w Komplecie 3 lub 5 Członków podług Uchwały Sejmowéj? i to jeszcze w przedmiotach najwyższych w Dyplomatyce, i obozie?

30. Dla czego każą nam wciąż wierzyć w Dyplomatykę, tak jak Chłopicki w układy, kiedy doświadczenie już przekonało, że i układy Chłopickiego i dyplomatyka wcale nas zbawić nie mogą?

31. Dla czego Skarb Narodowy trwoni tyle pieniędzy na dyplomatykę? i na Sztaby przyboczne ogromne summy pożerające?

32. Czemu Rząd Narodowy taki uległy dla Naczelnego Wodza jak dawniéj Rada Administracyjna i Namietnik dla Konstantego i Novosiltzoffa? Sejmująca Izba Poselska z odczytania odezwy Rządu w dyskussyj dnia 6. Sierpnia 1831 r. już się o tém przekonała?

33. Dla czego na walnéj Radzie Wojennéj pominięto rozbiór przeszłych czynności? kto był tego przyczyną? czemu Jenerałom dobrze myślącym nie pozwolono przedstawić uwag swoich, które wysłuchać i rozważyć należało?

34. Rezultat téj walnéj Rady piękny, obiecujący zbawienny, bić i pobić Paszkiewicza, alež do tąd skutku tego nie widać? wyjąwszy, że Warszawa już w około bliżéj lub daléj jest nieprzyjacielem otoczoną?

35. Zkąd pochodzi rażąca sprzeczność jaka dostrzegać się daje pomiędzy charakterém czterech Członków Rządu i pokładanem w nich powszechném zaufaniem, z jednéj strony, a z drugiéj słabém i bezsilném działaniem Rządu?

36. Czemu Książe Adam Czartoryski nie dopełnia swego przyrzeczenia? Wybór jego nastąpił ze względu, nie na zdatność do rządów wewnątrz, ale na stosunki zagraniczne, i spodziewane ztąd korzyści w dyplomatyce. Książe w mowie po wyborze mianéj przyrzekł, iż skoro jego Osoba na tym stopniu nie będzie już być mogła użyteczną, to chętnie ństąpi. Mowy Królów Angielskiego, i Francuzkiego są dowodem, że nasze marzenia dyplomatyczne już ustać powinny, że dyplomatyka dla nas już umarła. A więc przyszła chwila, gdzie Książe Adam ze względu dyplomatycznych stosunków nic nam już pomódz nie może; kiedy zaś do zarządu wewnątrz, siły wieku i brak potrzebnych znajomości administracjinych, czynią go niezdolnym, czemu nie ustępuje?

37. Centrum wszystkiego jest Stolica? czemu nie

usunięto z niéj żony, siostry, córki wszystkich niegodnych w kraju nie będących Polaków? Kobiety są najłatwiejszém narzędziem intryg do zdrady?

38. Dla jakich to tajemniczych pobudek przełożenie Prądzyńskiego Jenerała o działaniach dotychczasowych wojennych, i list Jenerała Krukowieckiego w podobnejże materyi, wzięte *ad acta*? Wszakże skoro były podane, stały się już własnością Narodu, należało więc je roztrząsnąć? i jedną lub drugą stronę osądzić? kto jest winnym? i co to wszystko znaczy?

39. Do czego zmierza zapowiedziany nadzwyczajny kwaterunek w Warszawie? czy dla moskali?

40. Co za cel? jaka potrzeba? jaki pożytek? podanego projektu o władzy Gubernatora, zamknięcie wolności mówienia i pisania ustanawiającego? lubo już dzięki Bogu! cześć Reprezentantom! przez Kommisye Sejmowe z pogardą odrzuconego? a nadewszystko kto był autorem? w kim leży źródło inicyatywy tego projektu?

41. Co znaczą i jak powinny być uważane? korrespondencye początkowe Jenerała Skrzyneckiego z Dybiczem, a mianowicie te w nich wyrażenia? „że Cesarz może za pomocą postanowień, równie godnych Jego jak i Narodu „Polskiego, zostawić nas przy koniecznie po„trzebnych zaręczeniach pod względem praw i „swobód naszych” daléj „mocne postanowienie „zapobieżenia rozlewowi krwi, które powinno„by być przyjemne wspaniałemu sercu Mo„narchy” jako też „gdyby Cesarz okazał się „był w Stolicy, Polska rzuciłaby się była „w jego objęcia, jako Ojca przynoszącego dzie„ciom błogosławieństwo pokoju” dalej wyraźnie deklaruje” że akt detronizacji może być „cofniętym w skutku ważnych do tego powo„dów.” Jak to wszystko dzisiaj wytłomaczyć?

42. Czy można oddawać pod Sąd Wojenny Obywateli cywilnych za to, że jaką niegrzeczność lub ubliżenie względem Obywatela wojskowego popełnienia? jak to miało miejsce między Obywatelem cywilnym Krępowieckim, a Obywatelem wojskowym Janem Skrzyneckim? co to ma oznaczać? i jaka z tąd przyszłości nadzieja?

43. Jak rozumieć należy dwa postanowienia Rządu Narodowego, jedno uznające Józefa Hr. Załuskiego Jenarała Brygady niegodnym sprawowania jakich bądź urzędów publicznych, jako o złe chęci podejrzanego, drugie na przedstawienie Naczelnego Wodza uznające Józefa Załuskiego za godnego być Jenerałem Brygady? Jaka w tém wszystkiém niepojęta tajemnica?

44. Co znaczą niektóre wyrażenia w Instrukcji danéj Jenerałowi Dwernickiemu mianowicie o przyrzeczeniach dla Włościan i Szlachty i o wydawaniu gazety przez Bazylianów? i jakie poprzedziły ją porozumienia z Obywatelami Wołynia, do których korpus Dwernickiego był wysyłany?

45. Dla czego do Wydziału dyplomatycznego powołane są i należą jedynie Osoby takich opinii jaką godny potępienia Dziennik Zjednoczenie objawia?

46. Dla czego w Suchedniowie leją armaty, chociaż nie ma Jenerałów artylleryi, i ulali już kilkadziesiąt, a w Warszawie przy assystencji Jenerałów długo nic ulać nie mogli?

47. Jenerał Jankowski za to że mogąc pobić nie pobił Rydygiera, jest pod Sąd przecież oddany, i to słusznie. Lecz czemuż ten kto mogąc z 30,000 pobić Gołowina tylko 8,000 mającego, nie jest dotąd pod Sądem? Co to jest za osoba? i dlaczego niemogłaby być ukaraną?

48. Dla czego Moskale przesyłają tak śmiało i sami bez wezwania Parlamentarzy ofiarujących chętnie wymianę Henryka Małachowskiego, który szwadron jazdy stracił? a do wymiany innych walecznych Officerów naszych, których w niewoli mają niechcą się nakłonić? Co to ma oznaczać ta szczególna dla pewnych osób względność?

49. Dla czego po śmierci Dybicza zamiast korzystając z czasu uczynić ważny krok wojenny, zostawano upornie w téj upodobanéj i zamiłowanéj bezczynności? jak gdyby dla odbycia żałoby po Dybiczu?

50. Dla czego Intendentura Jeneralna tak wiele kosztuie? tyle pieniędzy trwoni? a rachunków nie zdaie? i od śmierci Bnińskiego, z czasów jego urzędowania dotąd rezultat rachunków nie jest ogłoszonym?

51. Dla czego na Litwę tak pożno pomoc wysłaną została?

52. Czyli wszystkie osoby denuncjacyą o spisek w Warszawie podaną obięte są aresztowane i pod Sąd oddane? i czyli są takie, które nieobięte tą denuncjacją zostały jednak aresztowane i dlaczego?

53. Czemu pospolite ruszenie nie odpowiada zamierzonemu celowi?

54. Dla czego nie widziemy Odezw do Rossjan tak jak Dybicz i Paszkiewicz swoiemi nas obsypuią odezwami? a mianowicie czemu nie ma odpowiedzi na ostatnią drukowaną ze strony Paszkiewicza rozpuszczoną odezwę?

55. Dla czego nieznajomy i niemający odpowiedniéj rękojmi Chrościkowski był użytym za Emmissaryusza do prowincyi zabranych? i czemu niektóre ważne wyrażenia głosu Posła Jałowieckiego pominięte w druku?

56. Dla czego Gwardja Narodowa, maiąca zbrojnie bronić Stolicy, nie jest dostatecznie umontowaną w broń i ładunki? ani też w obrotach nie jest ćwiczoną?

57. Dla czego nieobecni w kraju zdrajcy jakim opinia głosi Chłapowskiego, nie są oddani pod Sąd wojenny, w celu zaocznego ich osądzenia?

58. Co ma znaczyć przemiana charakteru Pana Biret ajenta handlowego z Anglii przybyłego na adjutanta przy głównym Sztabie? i co za użytek przyniosły wzięte przez niego na interes pożyczki dwadzieścia kilka tysięcy złotych?

Obywatele w liczbie kilkuset na trzech posiedzeniach zgromadzani, zebrane powyższe uwagi podaią pod rozwagę wszystkim obywatelom Narodu, a wszczególności Reprezentantom Sejmującym do stosownego użytku. — w Warszawie d. 10 Sierpnia 1831 r.